

RECENZE

Exchange Server 2003

Je až neuvěřitelné, že natolik rozšířený a populární serverový produkt z dílny Microsoftu, jakým Exchange rozhodně je, se dočkal první pořádné knižní monografie v českém jazyce až po tolika letech. Hned několikrát potěšující je fakt, že mězru zacepil autor tuzemský, odborně erudovaný a navíc pedagogicky zblhlý.

Publikace je koncipována, vzhledem k již zmiňované absenci podobných zdrojů u nás, jako základní a výchozí materiál pro započítí systematické implementace a správy serveru Exchange, a to pokud možno v nejnovější verzi. Výklad je

Autor: Marian Henč
Vydavatelství: Grada Publishing, Praha, 2004
Počet stran: 440
Doporučená cena: 499 Kč

řešen formou budování hypotetické firemní infrastruktury a čtenář tak může sledovat postup doporučený profesionálem, jenž vede k vybudování spolehlivého zázemí firmy.

Veškerá látka je postupně rozdělena do pěti oddílů. První části, jež podává zevrubný přehled o architektuře serveru, dominují četná srovnání s předchozí verzí 2000 se zdůrazněním novinek či inovovaných vlastností. Najdete zde mimo jiné cenné poznámky o licencování či spolupráci se službou Active Directory.

Část druhá je pak ryzí prototypem autorova rukopisu. Pojednání o instalaci serveru je dobře promyšlené, do detailu propracovaná struktura vás neúprosně vede vpřed a výklad působí jasným dojmem, že jste nic podstatného neopomněli. Největší pozornosti se pochopitelně dostalo ve třetí části problematice správy Exchange. I zde je znát, jak důsledně autor postupoval: snaží se nepominout žádný důležitý nástroj, vybrané struktury popisuje v úplnosti a neponechává prostor k nejasnostem. Čtvrtou a pro mnohé možná překvapující částí je pojednání o typických klientských aplikacích serveru Exchange, a i zde se jedná víceméně o vyčerpávající popis možností klientského přístupu. Poslední oddíl knihy je věnován životně důležitému tématu zálohování a obnovy dat, zde opět puntičkářsky zpracovanému: od poštovní schránky po celý server.

Publikace je kvalitním úvodem do české literatury o Exchange Serveru, jež se doufejme bude nadále rozrůstat. Spolu s Osifovými publikacemi se bezesporu jedná o nejlepší původní materiál pro studium serverových technologií Microsoftu.

Patrik Malina

RECENZE

MS Windows Server 2000/3 Nedokumentovaná řešení

Možná máte podobnou zkušenost jako řada jiných administrátorů serverů Windows: řešíte problém, pročteli jste celou nápovědu, v ostatních knížkách jsou jen „ty běžné řečičky“ a znalostní databáze na internetu rovněž nenabízí vysvětlení či návod. Pro tyto krušné chvíle je určena kniha s ráboby atraktivním podtitulem a zajímavým obsahem.

Autor se pokusil shromáždit kolekci postupů, tipů a řešení, na něž v mnoha případech není až tak jednoduché narazit. Přestože rozhodně není pravda, že by se vždy jednalo o postupy naprosto originální, úplně nedokumentované či supertajné, v zásadě je kniha dobrou kolekcí pokročilejších řešení. Pokud jste při správě serveru Windows začátečníky, tak ji prozatím odložte, bude se hodit o pár měsíců později.

Celá kolekce poměrně různorodých návodů je rozdělena do osmi hrubě sjednocujících kapitol. Dvě části jsou hardwarové – probírána je jeho inovace a práce s pamětí, po jedné kapitole se pak dostala na síťovou problematiku, práci s uživatelským rozhraním, správu, instalaci, aktualizace a služby IIS a Active Directory. Velmi důležitým dodatkem je pak seznam webových odkazů, jež se vyplatí sledovat.

Jak už jsme zmínili, nejde vždy o zcela neznámé postupy, ale bylo by nespravedlivé auto-

Autor: Serdar Yegulalp
Vydavatelství: Computer Press, Brno, 2004
Počet stran: 293
Doporučená cena: 349 Kč

rovi upřít, že shromáždil materiály, po nichž byste v takto přehledné a přesné formě těžce pátrali. Protože se, jak autor bez bázně přiznává, často jedná o mírně nejistou metodiku, najdete před každým příspěvkem označení, o jak riskantní operaci jde a můžete si sami po přečtení podrobného postupu vytvořit názor, kde končí míra přípustného rizika. Pevná struktura kapitol je vůbec velkou výhodou celé publikace, neboť tak často různorodé informace dostávají jakýsi řád a mimo jiné máte okamžitě přehled, co budete k zamýšleným akcím potřebovat.

Kniha rozhodně není určena vyznavačům tvrzení, že server je po instalaci nedotknutelný, dokud běží. Počtou si zde spíše experimentátoři či hledači řešení ne zcela běžného charakteru. Řada postupů je však velmi užitečná a běžně uplatňovaná, přestože na jejich uveřejnění Microsoftu jaksi zapomněl.

Patrik Malina

RECENZE

Mistrovství v počítačových sítích

Co znamená dosáhnout mistrovství v oblasti počítačových sítí, není snadné říci. Bezesporu proti sobě budou minimálně stát příznivci úzké specializace a fandové co nejširšího záběru, byť s ne tak brilantními znalostmi. A o upřednostňování určitých operačních systémů ani nemluvě. Pan Bigelow to vyřešil rázně: rozhodl, že opravdový mistr musí ovládat prostě vše a napsal tuto knihu.

Publikace je pozoruhodná především s ohledem na šíři zahrnutých témat. Tvůrce zde shro-

Autor: Stephen J. Bigelow
Vydavatelství: Computer Press, Brno, 2004
Počet stran: 990
Doporučená cena: 990 Kč

máždil neuvěřitelnou kolekci informací od hardwaru serverů a síťových prvků přes síťové protokoly až po základní výstavbu jednotlivých síťových operačních systémů. Jakoby chtěl naznačit, že správného mistra nic nepřekvapí, připravil celkem 30 kapitol s řadou témat, jež se více či méně dotýkají propojování počítačů pomocí různých technologií. Rozvržení jednotlivých kapitol neseleduje žádnou logickou linii, ale spíše je uspořádáno podle rostoucí obtížnosti a též s ohledem na provázanost probíraných témat. Postupně zde tedy narazíte na klasické části, řešící síťové topologie, kabeláž a protokoly, dále autor předkládá základní přehled síťových operačních systémů, s nimiž se můžete setkat. Následuje pojednání o jmenných či adresářových službách a přechod zhruba do druhé třetiny knihy je vyplněn několika kapitolami o hardwaru, přesněji o výbavě serverů, RAID řešeních, SCSI adaptérech, ale též o přepínačích, směrovačích či branách. Autor neúprosně pokračuje proxy servery, tiskovými servery a technologiemi síťového ukládání dat. Poslední třetina z celkového výčtu kapitol pokrývá témata jako zálohování, zabezpečení v různých operačních systémech, základy implementací a údržby či analýzy výkonu.

Kniha je rozhodně vítězstvím příznivců širokého záběru. Autor sestavil příručku, jež přináší velmi bohatou kolekci přehledů, tabulek, ale též vysvětlení mnoha základních pojmů a postupů. Jedná se vlastně o jakousi referenční příručku s poukazem na problémy, s nimiž se v širším měřítku při síťování můžete setkat. Jde o nepostradatelnou knihu všech „univerzálních“ správců, i když specialisté budou možná mírně ohroženi nos nad tou „svou“ kapitolou.

Patrik Malina

RECENZE

Velká kniha vypalování CD a DVD

Problematika domácího pořizování digitálních záloh či kopií na média typu CD a DVD pravděpodobně jen tak neustoupí z výsluní. Pochopitelný rostoucí zájem je stimulován růstem popularity fotoaparátů a videokamer – práce se stále většími objemy dat si žádá své. Pro „nově příchozí“, rozuměj především začátečníky, je zde další všestranná příručka.

Příručku lze rozdělit přibližně na tři hlavní části. V jedné z nich autorský kolektiv podává zájemcům štouravějšího charakteru poměrně podrobný přehled o podstatě fungování vypalovacích postupů, přináší detailní specifikaci jednotlivých formátů a vysvětluje podstatu mnoha jevů, na něž můžeme v praxi narazit. V knize této koncepce je to pojednání očekávané, chvályhodné, a v tomto případě i pěkně zpracované. Čtenář má velkou šanci pochopit, jak vše funguje, a položit tak solidní teoretický základ pro další práci. Máme však výhrady k silné různorodosti v kvalitě doprovodných obrázků: ačkoliv je jich dostatek, část je v opravdu hrozně kvalitě.

Druhou nosnou částí je podrobný popis především jednoho z vypalovacích programů, jehož možnosti jsou dostatečně široké na to, aby uživatelům posloužily jako názorný příklad. Nero je zde představen důkladně a s jeho volbou to jis-

Autor: Jiří Hlavenka a kolektiv
Vydavatelství: Computer Press, Brno, 2004
Počet stran: 446
Doporučená cena: 349 Kč

tě autoři vymysleli dobře: je hojně rozšířen a dokáže mnoho. Možná právě proto, že funkce programu jsou velmi četné, nevěnoval podle našeho názoru autorský kolektiv některým tématům tolik prostoru, kolik by bylo na místě: třeba problematika bootovacích CD by si jistě zasloužila více pozornosti.

Pomyslnou třetí část knihy pak tvoří kapitoly s náplní „jak udělám...“, mezi nimiž výrazně vystupuje látka o tvorbě co možná nejlepších DVD. Zde uvedme, že ačkoliv autoři textu jasně upozorňují na úskalí autorského zákona, zcela logicky jim to nijak nebrání popsat technické možnosti a potřebný software pro jinak legální postupy. Kniha je doprovázena CD se zásobou softwaru.

Celkově je publikace dobrým startovním materiálem především pro začátečníky s trpělivostí číst. Jste-li protřelí „paliči“, převážná většina látky vás nijak nepřekvapí. **PATRIK MALINA**

RECENZE

Excel a Access Efektivní zpracování dat

Problematika kancelářského softwaru je v podstatě věčná, pro běžné uživatele dostatečně vděčná a pokud autor dostane prostor, máme šanci se dočkat i netradičního zpracování. O podobný pokus se možná mělo jednat i v tomto případě, a ačkoliv nastoupená cesta vypadá dobře, není prosta určitých překvapení. Ihned v úvodu si neodpustíme jedno upozornění. Ačkoliv podtitul zní velmi lákavě

Autor: Blanka Voglová
Vydavatelství: Grada Publishing, Praha 2004
Počet stran: 252
Doporučená cena: 249 Kč

a evokuje přítomnost pokročilejší látky, nekuli integraci obou aplikací, není tomu tak. Autorka zůstala věrná tradičnímu schématu, tedy buňky a listy Excelu od píky, stejně tak je Access probrán počínaje grafickým ovládacím rozhraním.

Přesto se rozhodně jedná o realizaci zajímavého nápadu demonstrovat odlišné možnosti takových dvou aplikací, jako Excel a Access. Předvedením různých typů příkladů se začínající či mírně pokročilí uživatelé mohou přesvědčit, k čemu že přesněji oba typy programů slouží a kdy který efektivně nasadit. Vlastně je svým způsobem logické, že kniha je určena spíše pro nepoučené v oboru: znalější asi o účelu nasazení tabulkového procesoru či relační databáze vědí dost.

Příjemným překvapením je forma výkladu. Autorka různá témata, jako jsou základní dovednosti v Excelu včetně tvorby grafů, prezentuje poměrně srozumitelně a především nepropadla jinak časté snaze vysvětlit za každou cenu zbytečně mnoho látky. Uměřený a střídmý výklad zájemcům rozhodně pomůže a citlivá volba důležitých kapitol rovněž přispěje ke kvalitě publikace. Bohužel, v některých okamžicích došlo i na slabší místa, jež možná nemusela při redigování zůstat nepovšimnuta. Domníváme se, že třeba problematika referenční integrity a charakteru relací v aplikaci Access, což je téma jistě obtížné, se místy díky komplikovanějšímu výkladu a některým hrubším zjednodušením dostává pro jinak jasně profilovaného čtenáře blízko ke hranici pochopitelnosti.

Kniha je velmi vhodnou příručkou pro každého mírně pokročilého uživatele, jenž má zájem poznat právě možnosti Excelu a chce se dozvědět, že Access je aplikace mírně přibuzná, ale přece jen k trochu něčemu jinému. **PATRIK MALINA**

RECENZE

Visual Basic .NET 2003 Začínáme programovat

Programovací jazyk Visual Basic je stále, přes všechny své peripetie, poměrně populárním způsobem tvorby aplikací na platformě Windows a s příchodem nové technologie MS.NET se dočkal zajímavé reinkarnace. Tato kniha by mohla být základním průvodcem a zároveň argumentem při rozhodování, zda Visual Basic.NET ano či ne.

Publikace je jednoznačně koncipována jako základní učebnice tvorby jednoduchých aplikací ve Windows. Jako cesta k cíli byl zvolen uvedený jazyk a autor se ho snaží čtenáře jednak v základních rysech naučit, ale také obhájit jeho použití. Podtitul knihy je potřeba brát s určitou rezervou, neboť umění programovat se zde v zásadě nevyučuje, s výjimkou asi deseti stran o principech objektově orientovaného programování.

Protože cílovým čtenářem je začátečník, nezbytné kapitoly v úvodu zahrnují popis grafického vývojového rozhraní, základní informace o Visual Basicu a také třeba zmínku o tom, co je programování aplikací řízených událostmi, což je ve Windows dosti podstatné. V následujících částech již přijde řeč na klasickou programátorskou řeholi: kapitoly jsou věnovány datovým typům, operátorům, řízení běhu programu podmínkami a cykly a také procedurám. Právě tato látka představuje těžiště celého svazku a přináší čtenáři základní materiál

Autor: Ján Hanák
Vydavatelství: Grada Publishing, Brno, 2004
Počet stran: 178
Doporučená cena: 189 Kč

pro vlastní pokusy. Další poměrně rozsáhlá část je zaměřena na práci s formuláři a jejich událostmi, což je základem popularity Visual Basicu. Již kratší kapitoly jsou zaměřeny na objektově orientované programování a význam .NET Frameworku.

Přestože je kniha zaměřena na začátečníky, možná mohl autor důkladněji popsat rozdíly oproti dřívějším verzím Visual Basicu, a také prostoru pro nové možnosti mohlo být více. Hlubší rozbor by možná zasloužilo ošetření výjimek a objektově orientované principy mohly být doprovázeny širším výběrem příkladů. Celkově je příručka vyrovnaným základním materiálem o předmětném programovacím jazyce. Čtenář zde najde jeho základy, avšak jak již bylo zmíněno, nejde o učebnici programování. Přivítali bychom, kdyby knihu následovala třeba sbírka konkrétněji zaměřených úloh a příkladů. **PATRIK MALINA** 4 0631/FEL □